

МОНГОЛ УЛСЫН
ГЭР БҮЛ, ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН
ХАМГААЛЛЫН САЙДЫН
ТУШААЛ

2026 оны 06 сарын 26 өдөр

Дугаар 4/125

Улаанбаатар хот

Аргачлал шинэчлэн батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийг үндэслэн Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1, 17.7 дахь хэсгийг хэрэгжүүлэх зорилгоор ТУШААХ нь:

1.“Үндэсний ажил мэргэжлийн ангилал ба тодорхойлолт-08-д нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, шинэчлэх аргачлал”-ыг хавсралт ёсоор баталсугай.

2.Энэ тушаалын хэрэгжилтийг зохион байгуулж, биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөрийн харилцаа, хөдөлмөр эрхлэлтийн бодлогын газар /Б.Алимаа/, Хүн ам, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сургалт, судалгааны хүрээлэн /З.Энхболд/-д тус тус даалгасугай.

3.Энэ тушаал гарсантай холбогдуулан Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын “Аргачлал батлах тухай” 2019 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн А/119 дүгээр тушаалыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

САЙД

Т.АУБАКИР

Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын
сайдын 2026 оны 06 дугаар сарын 06 өдрийн
дугаар тушаалын хэвсрэлт

Үндэсний ажил мэргэжлийн ангилал ба тодорхойлолт-08-д нэмэлт өөрчлөлт оруулах, шинэчлэх аргачлал

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү аргачлалаар ажил мэргэжлийн ангилал ба тодорхойлолт/профайл/-д нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, шинэчлэх хэрэгцээ шаардлагыг тодорхойлох, хүсэлтийг хянан шийдвэрлэх болон ашиглахтай холбоотой харилцааг зохицуулна.

1.2.Ажил мэргэжлийн ангилал (цаашид “ангилал” гэх) нь аж ахуйн нэгж байгууллага дахь ажлын байрны үндсэн зорилт, гүйцэтгэх чиг үүрэг, даалгаврын хүрээнд дээд зэргээр адилсах шинж чанарыг агуулсан ажил мэргэжлийн системчилсэн жагсаалт юм.

1.3. Ангиллыг дараах нөхцөлд хэрэглэнэ:

1.3.1.хуулийн хүрээнд хөдөлмөрийн харилцаа (зэвсэгт хүчний байгууллагаас бусад)-нд оролцогч тухайн этгээдийн ажил мэргэжлийн нэрийг (салбар, мэргэжил, онцлог чанар бүхий) ангиллын дагуу харуулах;

1.3.2.ажиллах хүчний бүртгэл, хадгалалт, харьцуулалтад шаардлагатай мэдээллийн эргэлтийг хангах үүрэг бүхий хөдөлмөрийн зах зээлийн мэдээллийн системд ашиглах;

1.3.3.албан ёсны статистикийн салбарт мөрдөх;

1.3.4.ажиллах хүчний чиглэлээр судалгааны ажил гүйцэтгэх;

1.3.5.Олон Улсын Хөдөлмөрийн Байгууллагаас гаргасан зөвлөмжийн дагуу гадаад улс оронтой ажиллах хүчний харьцуулалт хийх;

1.3.6.ажил мэргэжлийн тодорхойлолт/профайл/, стандартыг үндсэн баримт бичиг болгох замаар боловсрол, сургалтын хөтөлбөрийн агуулга боловсруулах;

1.3.7.ажлын байрны шинжилгээ, үнэлгээ хийхэд шаардлагатай жишиг ажлын байр, холбогдох ажлын байрыг тодорхойлох;

1.3.8.хууль тогтоомжид заасан бусад тохиолдолд хэрэглэх.

1.4.Ангиллын хэрэглээний шинэ хэлбэр, нөхцөлийг дэмжих бөгөөд энэ аргачлалын 3.3 дахь хэсэгт нэмэлт, өөрчлөлт оруулж шийдвэрлэнэ.

Хоёр.Ангиллын бүтэц

2.1.Ангилал нь дараах бүтэцтэй байна:

2.1.1.Олон Улсын Хөдөлмөрийн Байгууллагаас гаргасан кодын дагуу ажил мэргэжлийн жагсаалтыг өгсөх дарааллаар үндсэн 9 мэргэжлийн бүлэгт ангилж, байрлуулах бөгөөд 0 мэргэжлийн бүлгийг хамгийн сүүлд тусгах;

2.1.2.ижил төстэй ажил мэргэжлүүдийг нэгтгэн үндсэн бүлгүүдэд, улмаар дэд, бага, нэгж бүлгүүдэд хуваах.

2.2.Мэргэжлийн кодын эхний 4 оронтой тоог Олон Улсын Хөдөлмөрийн Байгууллагын Олон улсын мэргэжлийн стандарт ангилал (ISCO-08)-ын код/индекс нийцүүлнэ. Ангиллын бүлгүүдийг дараах шаталсан байдлаар тодорхойлно:

2.2.1.эхний дугаар нь “Үндсэн бүлэг”;
2.2.2.хоёр дахь дугаар нь (эхний дугаарын хамтаар) “Дэд үндсэн бүлэг”;
2.2.3.гурав дахь дугаар нь (эхний хоёр дугаарын хамтаар) “Бага бүлэг”;
2.2.4.дөрөв дэх дугаар нь (эхний гурван дугаарын хамтаар) “Нэгж бүлэг”-ийн дугаарыг тус тус илэрхийлнэ.

2.3.Энэ хэсгийн 2.2.1-2.2.4-т заасан дугаарыг үргэлжлүүлж, Монгол Улсын ажил мэргэжлүүдийн дараалсан дугаарыг өгсөх дарааллаар байрлуулах ба дугаарлалт нь үндэсний хэмжээнд мөрдөх код/индексийг илэрхийлнэ.

Гурав.Ангилал, тодорхойлолт/профайл/-д нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, шинэчлэх хүсэлтийг хянан шийдвэрлэх

3.1.Аж ахуйн нэгж, байгууллага нь Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 103 дугаар зүйлийн 103.3.1 дэх заалтын дагуу ажил мэргэжлийн жагсаалтыг гаргаж, ангилалд заасан код/индексийг ашиглана.

3.2.Хэрэв аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажил мэргэжил, түүний код/индекс нь ангилалд байхгүй тохиолдолд шинээр нэмэх, өөрчлөх, шинэчлэх талаарх хүсэлтийг энэхүү аргачлалын хавсралтаар баталсан маягтын дагуу тухайн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад гаргана.

3.3.Ангилалд шинэ ажил мэргэжлүүдийг нэмэх, өөрчлөх, шинэчлэх хүсэлтэд дараах мэдээллийг оруулна:

3.3.1.ажил мэргэжлийн нэр;
3.3.2.тухайн ажил мэргэжлийг нэмэх үндэслэл болон хэрэгцээ шаардлагыг тодорхойлсон судалгаа шинжилгээ, бусад баримт бичиг;
3.3.3.шинээр нэмэх, өөрчлөх, шинэчлэх ажил мэргэжлийн ангиллын үндсэн бүлэг, дэд бүлэг, бага бүлэг, нэгж бүлэгт нэмэх талаарх санал;
3.3.4.ажил мэргэжлийн тодорхойлолт/профайл.

3.4.Салбарын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

3.4.1.ангилал, тодорхойлолт/профайл/-д нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, шинэчлэх талаар аж ахуйн нэгж, байгууллагаас ирүүлсэн хүсэлтийг судалж, шаардлагатай бол хүсэлт гаргагчаас нэмэлт тодруулга, мэдээлэл авах;

3.4.2.хөдөлмөрийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагын харьяа Үндэсний ажил мэргэжлийн ангилал, тодорхойлолт хариуцсан эрдэм шинжилгээний байгууллага (цаашид “YAMAT хариуцсан ЭШБ” гэх)-аас мэргэжил арга зүйн зөвлөмж авах;

3.4.3.Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.7-д заасан оролцогч талуудын саналыг авах, хэлэлцүүлэх;

3.4.4.ангилал, тодорхойлолт/профайл/-д нэмэлт өөрчлөлт оруулах, шинэчлэх хүсэлтийг энэ аргачлалын 3.2-т заасан маягтын дагуу ажил мэргэжлийн нэр тус бүрээр боловсруулж, YAMAT хариуцсан ЭШБ-д хүргүүлэх.

3.5.YAMAT хариуцсан ЭШБ нь дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

3.5.1.энэ аргачлалын 3.4.4-т заасны дагуу ирүүлсэн хүсэлтийг судлах, оролцогч талуудын түвшинд уулзалт, хэлэлцүүлэг зохион байгуулж, харилцан

зөвлөлдөх;

3.5.2.YAMAT хариуцсан ЭШБ-ын дэргэдэх Ажил мэргэжлийн зөвлөлөөр хэлэлцүүлэх, зөвлөмж, дүгнэлт гаргах;

3.5.3.Ажил мэргэжлийн зөвлөлийн дүгнэлтэд үндэслэн ангилал, тодорхойлолт/профайл/-д нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, шинэчлэх хүсэлтийг эцэслэн боловсруулж хөдөлмөрийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлэх;

3.5.4.ажил мэргэжлийн ангилал, тодорхойлолт/профайл/-д нэмж оруулах боломжгүй, шаардлагагүй гэж үзсэн саналыг тайлбар, зөвлөмжийн хамт тухайн салбарын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлэх.

3.6.Хөдөлмөрийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллага нь дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

3.6.1.энэ аргачлалын 3.5.3-т заасны дагуу ирүүлсэн хүсэлтийг хянаж, эцэслэн хөдөлмөрийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүнээр батлуулах;

3.6.2.нэмэлт, өөрчлөлт орсон, шинэчилсэн, хүчингүй болгосон талаарх шийдвэрийг харьяа YAMAT хариуцсан ЭШБ-д тухай бүр хүргүүлэх.

3.7.YAMAT хариуцсан ЭШБ нь энэ аргачлалын 3.6.2-т заасан шийдвэрийг ажлын 5 хоногийн дотор тухайн салбарын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

Дөрөв.Ангилал, тодорхойлолт/профайл/-ыг цахим системд бүртгэх

4.1.Хөдөлмөрийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагын харьяа YAMAT хариуцсан ЭШБ нь Үндэсний ажил мэргэжлийн ангилал ба тодорхойлолт-08 цахим систем (цаашид “цахим систем” гэх)-ийн бүртгэлийг хөтөлнө.

4.2.Нэмэлт, өөрчлөлт орсон, шинэчилсэн, хүчингүй болгосон талаарх шийдвэрийг тухай бүр цахим системд байршуулж, ангиллын өөрчлөлтийн түүхийг архив байдлаар харуулах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

4.3.Шинэчлэгдсэн ажил, мэргэжлийн ангиллын хувилбаруудыг TXT, CSV, XML, PDF, DOC, HTML, API, JSON болон XLSX форматаар бэлтгэн цахим системд байршуулна.

4.4.Хэрэв ангилал, тодорхойлолт/профайл/-д бүхэлд нь эсвэл зарим зүйлд нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан тохиолдолд уг нэмэлт өөрчлөлт хийсэн огноо нь тухайн заалтын буюу догол мөрийн төгсгөлд хаалтад бичигдэнэ. Заалт бүхэлдээ эсвэл дэд заалтыг хассан тохиолдолд, хасалт хийсэн огноо нь тухай хасагдсан заалт эсвэл дэд заалтын хажууд хаалтад бичигдэнэ.

4.5.Хөдөлмөрийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллага болон түүний харьяа YAMAT хариуцсан ЭШБ нь ажил мэргэжлийн ангилал, тодорхойлолт/профайл/, түүний хэрэглээний талаар иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагыг зөвлөгөө, мэдээллээр хангана.

Үндэсний ажил мэргэжлийн ангилал ба тодорхойлолт
/профайл/-08-д нэмэлт өөрчлөлт оруулах, шинэчлэх
аргачлалын хавсралт

**Үндэсний ажил мэргэжлийн ангилал ба тодорхойлолт /профайл/-08-д
нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, шинэчлэх маягт**

1.Ерөнхий мэдээлэл:

- 1.1.Хүсэлт гаргасан огноо: 20... оны ... сарын ... өдөр
- 1.2.Хүсэлтийн дугаар:№.....
- 1.3.Хүсэлт гаргагч байгууллага/яам:.....

2.Ажил мэргэжлийн мэдээлэл:

- 2.1.Ажил мэргэжлийн нэгж бүлгийн код /Олон улсын 4 код, үндэсний код/индекс/-ын санал:
- 2.2.Ажил мэргэжлийн нэр /монгол/:
- 2.3.Ажил мэргэжлийн нэр /англи/

3.Ажил мэргэжлийн тодорхойлолт/профайл/:

- 3.1. Ажил мэргэжлийн үндсэн зорилго:
- 3.2. Гүйцэтгэх чиг үүргүүд:.....
- 3.3. Мэдлэг:.....
- 3.4. Ур чадвар:.....
- 3.5. Төлөвшил:.....

4. Боловсрол, мэргэшлийн түвшин:

- 4.1.Боловсролын түвшин /I-X хүртэл/:
- 4.2.Мэргэжлийн индекс/Олон улсын боловсролын стандарт ангиллын дагуу/:.....

5.Хэрэгцээ шаардлага:

- 5.1.Хууль эрх зүйн үндэслэл:(Холбогдох хууль тогтоомж, стандарт).....
- 5.2.Нийгэм, эдийн засгийн үндэслэл:(Зах зээлийн эрэлт, салбарын хэрэгцээ, технологийн өөрчлөлт).....
- 5.3.Холбогдох судалгаа шинжилгээний санал дүгнэлт, зөвлөмж:.....

Хүсэлт гаргасан байгууллага/хариуцсан ажилтан:

/...../

(Тэмдэг / Тамга) (албан тушаал) (нэр) (Гарын үсэг)

Утас/Э-шуудан: